

RAADSFORMATIEBRIEF

De leden van de raad

Postbus 200
2920 AE KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

Datum: 23 mei 2012
Ons kenmerk: 2012002681
Afdeling: Ruimte
Contactpersoon: mr. drs. A.E. Bosker
Uw brief van:
Onderwerp: Voorbereiding eerste debat sociaal-
maatschappelijke voorzieningen

Geachte leden van de raad,

Op 9 februari 2012 heeft uw raad op ons voorstel het proces vastgesteld voor het voeren van een politieke discussie over het gewenste en financieel solide aanbod van sociaal-maatschappelijke (basis)voorzieningen in onze gemeente. Dat proces voorziet in een raadsvergadering op 2 en 5 juli, waarin de raadsfracties hun algemene politieke beschouwing geven over het huidige en gewenste voorzieningenniveau in Krimpen aan den IJssel.

Ter voorbereiding op deze raadsvergadering hebben wij conform de in ons raadsvoorstel aangebrachte structuur informatie verzameld. Daarvoor is een format ontwikkeld dat wij aan een aantal leden van het presidium om commentaar hebben voorgelegd. Ook hebben wij gelegenheid gegeven voor het stellen van technische vragen. Op basis daarvan hebben wij het format aangepast en aangevuld. Bijgaand stellen wij u dit nu beschikbaar als 'input' voor de algemene beschouwingen.

In deze raadsinformatiebrief refereren wij aan de uitgangspunten voor het format. Ook doen we – gelet op het beoogde effect van de voorzieningendiscussie – een mogelijk voorstel voor de orde van de (eerste termijn van de) raadsvergadering.

Eerst plaatsen we de voorzieningendiscussie echter binnen de context van ons collegeprogramma.

'Naar een nieuw evenwicht'

In ons collegeprogramma hebben wij aangegeven dat wij in deze collegeperiode toe willen werken naar een nieuw evenwicht:

- tussen individuele verantwoordelijkheid en collectieve zorg;
- tussen overheid en markt;
- tussen zelf (blijven) doen, samenwerken en uitbesteden;
- tussen inkomsten en uitgaven.

Het uitgangspunt van het gemeentelijk beleid is en blijft daarbij om de sociale samenhang en de leefbaarheid op buurt-, wijk- en gemeentelijk niveau te bevorderen. Daarmee wordt mede beoogd om de zelfredzaamheid en de onderlinge hulp te laten toenemen, waardoor er mogelijk een geringer beroep op professionele (individuele) zorg wordt gedaan en de (maatschappelijke) kosten verminderen.

Zelf vorm kunnen geven aan je eigen leven kan naar onze stellige overtuiging echter alleen als alle burgers de mogelijkheid hebben om in de lokale samenleving mee te doen. Het hebben van voldoende sociale contacten buitenshuis vinden wij misschien wel de belangrijkste voorwaarde

voor burgers om hun eigen leven vorm te geven. Mede daarom geven wij in ons beleid speciale aandacht aan de (kwetsbare) doelgroepen jeugd, ouderen, mensen met een beperking en minima.

Alle burgers moeten kunnen meedoen

Elke inwoner van Krimpen moet actief kunnen meedoen in de Krimpense samenleving. Onze gemeente beschikt over een breed en toegankelijk aanbod van collectieve voorzieningen. Ook worden er talloze, al dan niet door de gemeente gesubsidieerde, activiteiten ontplooid en aangeboden.

In het door ons ontwikkelde format staan die activiteiten en voorzieningen en de mate waarin de gemeente daaraan (financieel) bijdraagt centraal.

Onderscheid in clusters

De voorzieningen en activiteiten zijn geclusterd. We maken onderscheid in:

- sport en bewegen;
- kunst en cultuur;
- leren en opgroeien;
- volksgezondheid en zorg;
- werk en inkomen;
- ontmoeting en contact;
- recreatie en groen.

Deze clusterindeling volgt grotendeels de indeling van de programmabegroting. Dat betekent ook dat u in jaarrekening en begrotingen nog meer informatie (o.a. indicatoren) over deze clusters kunt vinden.

Bij het verzamelen van de informatie constateerden wij echter wel dat het – met de op handen zijnde decentralisaties op het gebied van werk en inkomen – nu niet opportuun lijkt om dit cluster in dit format in beeld te brengen. De meest recente informatie is te vinden in programma 6 van de begroting 2012-2015 c.q. de jaarrekening 2011. Op basis daarvan kunt u toch richtinggevende uitspraken doen over dit cluster.

Onderscheid in rollen, belangen en relaties

Zoals gezegd draait alles om activiteiten waar in principe alle burgers aan moeten kunnen deelnemen. De gemeente ondersteunt die activiteiten als daar beleidsmatig aanleiding voor is. Anders gezegd:

1. stimuleert de gemeente (bijv. met een subsidie) dat bepaalde activiteiten door (maatschappelijke) organisaties (bijv. sportverenigingen) worden aangeboden;
2. stimuleert de gemeente de vraag van burgers naar activiteiten (bijv. via combinatiefunctionarissen);
3. biedt de gemeente als eigenaar vastgoed (bijv. sportvelden en –zalen) aan waarin de activiteiten kunnen worden geaccommodeerd;
4. exploiteert de gemeente een aantal voorzieningen zelf;
5. organiseert de gemeente een 'sociaal vangnet' (individuele voorzieningen c.q. verstrekkingen), vaak als uitvoerder (in medebewind) van Rijkswetten en vooral gericht op de doelgroepen jeugd, ouderen, mensen met een beperking en minima.

Al die onder 1 t/m 5 genoemde (financiële) inspanningen van de gemeente moeten uiteindelijk een bijdrage leveren aan de door de Krimpense samenleving gewenste maatschappelijke effecten. Deze gewenste maatschappelijke effecten maken onderdeel uit van door de gemeenteraad vastgesteld(e) beleid(skaders).

Door in het format per cluster, activiteit of voorziening in beeld te brengen welke rol(len) de gemeente speelt en welke kosten en baten daarmee gemoeid zijn, proberen wij u ook inzicht te geven in de mogelijke verbanden tussen die rollen. Ook kunt u zien of de rolopvatting van de gemeente (en de financiële inspanning die daarmee gepaard gaat) per cluster varieert of vergelijkbaar is.

Stand van zaken ombuigingsvoorstellen

Bij de start van deze raads- en collegeperiode is onder andere besloten om de negatieve exploitatiesaldi van de overdekte sportaccommodaties, het zwembad, de muziekschool en de kinderboerderij met 10% terug te dringen. Vervolgens zijn in de meerjarenbegroting 2012-2015 nieuwe (taakstellende) bezuinigingen op maatschappelijke voorzieningen opgenomen.

De meerjarenbegroting 2012-2015 vertoont uiteindelijk een sluitend beeld dankzij een taakstellende bezuiniging op het voorzieningenniveau van € 100.000,- voor het begrotingsjaar 2014 en een structurele bezuiniging van € 200.000,- met ingang van het jaar 2015. Via een raadsinformatiebrief d.d. 27 februari 2012 hebben wij u op de hoogte gehouden van de voortgang.

In de voorjaarsnota die op 14 juni door uw raad wordt behandeld, informeren wij u nader over de realisatie van de ombuigingen en vragen wij u enkele besluiten te nemen die tot budgettaire verwerking leiden. Wij zijn van mening dat – onder andere door de cumulatie van bezuinigingen – er een te grote kans op onduidelijkheid is ontstaan.

Concreet stellen wij in de Voorjaarsnota voor om de nog openstaande ombuigingstaakstellingen op verschillende voorzieningen op te tellen bij de taakstelling voor 2014 en 2015. Indien uw raad daarmee instemt, is de taakstelling voor 2014 nu in totaal € 172.000,-. Voor 2015 en volgende jaren bedraagt de taakstelling dan € 272.000,-. Op deze wijze kan als het ware een nieuw ijkpunt worden gekozen.

Korthedshalve verwijzen wij naar deze drie documenten. Op basis daarvan kunt u zich zelf een beeld vormen van de ombuigingen die al gerealiseerd zijn en die nog resteren.

Wij concluderen dat de financiële noodzaak om een (princiële) discussie over de voorzieningen te voeren nog steeds manifest aanwezig is. Zeker nu nog niet duidelijk is welke nieuwe bezuinigingen het Rijk nog voor gemeenten in petto heeft.

Wij zijn daarbij van mening dat de financiële noodzaak dermate is dat (nog) een generieke bezuiniging niet in de rede ligt. U zult als gemeenteraad (politieke) keuzes moeten maken.

Wij merken daarbij tenslotte op dat, wanneer het niet lukt om op de kosten te besparen, als enige mogelijkheid verhoging van de inkomsten lijkt te resteren. U kunt daarbij denken aan belastingen, heffingen, tarieven en overige baten.

Hoe nu verder: een suggestie van onze kant

Wij hebben geprobeerd om zoveel mogelijk feitelijke informatie te verzamelen. Feitelijke informatie is verder voor handen in de vorm van beleidsnota's, de jaarrekening 2011, de begroting 2012-2015, de voorjaarsnota 2012 en de Kadernota 2013-2016.

Wij hebben de indruk dat u daarmee over voldoende informatie beschikt om een (eerste) algemene politieke beschouwing te geven over:

1. de toekomst van de sociaal-maatschappelijke voorzieningen in Krimpen aan den IJssel;
2. de manier waarop kan worden voorzien in de structurele inkomsten die nodig zijn om de uitgaven te dekken;
3. de manier waarop invulling kan worden gegeven aan de bezuinigingstaakstelling.

In deze fase zouden wij u dan ook willen verzoeken om terughoudend om te gaan met het vragen om aanvullende informatie. Meer informatie wil namelijk niet altijd zeggen, dat het eenvoudiger wordt om keuzes te maken.

Natuurlijk zullen wij er wel voor zorgdragen dat uw raad op het moment van het nemen van definitieve besluiten (voorzien in juni/juli 2013) over de informatie beschikt die nodig is om die besluiten te nemen.

Verder denken wij dat bij het voorbereiden van uw algemene beschouwingen de volgende vragen behulpzaam kunnen zijn. Het is daarbij niet onze bedoeling dat u exact deze vragen beantwoordt. Wij zien het primair als een leidraad voor de discussie in uw fractie of partij. De uitkomsten van die discussie kunt u dan in uw algemene beschouwingen meenemen.

1. Per cluster is aangegeven wat we als gemeente willen bereiken (effecten) en wat we ervoor doen (activiteiten). Zijn dit – met het oog op de toekomst – de goede effecten en activiteiten? Zou het ambitieniveau moeten worden bijgesteld?
2. Per voorziening of activiteit is aangegeven welke rol(len) we als gemeente uitoefenen. Zijn dit – met het oog op de toekomst – de goede rollen? Zou het ambitieniveau moeten worden bijgesteld?
3. Per voorziening of activiteit is aangegeven welke financiële lasten en baten deze opleveren voor de gemeente. Wat is uw mening daarover voor het geheel, per cluster en per voorziening of activiteit?
4. Wat is uw algemene oordeel c.q. gevoel over het geheel aan voorzieningen? En uw oordeel/gevoel over de onderscheiden clusters?
5. Welke bijsturing is op hoofdlijnen gewenst? Voor het geheel? Voor de effecten? Voor de rollen? Of – meer op detailniveau – voor concrete activiteiten of voorzieningen?

Bij de laatste vraag merken wij nadrukkelijk op dat het in deze fase wat ons betreft minder voor de hand ligt om op een al te gedetailleerd niveau over concrete activiteiten en voorzieningen te spreken.

Laatste ontwikkeling: samenwerking met buurgemeenten

Het college van de gemeente Capelle aan den IJssel heeft de intentie om met de buurgemeenten te overleggen over mogelijke samenwerking op het terrein van voorzieningen. Deze vorm van samenwerking maakt onderdeel uit van het Capelse CollegeWerkProgramma 2010-2014.

Capelle heeft hierover eerder dit jaar ambtelijk gesproken met de gemeenten Zuidplas, Rotterdam (deelgemeenten Prins Alexander en Kralingen-Crooswijk) en met onze gemeente. Recent heeft de Capelse wethouder Keuzenkamp een 'bestuurlijk rondje' gemaakt en daarbij o.a. met wethouder Prins gesproken.

Wethouder Keuzenkamp heeft o.a. de volgende mogelijke uitgangspunten voor samenwerking aangedragen.

1. Sommige voorzieningen (zwembad, theater) hebben (nu al) een verzorgingsgebied dat de gemeentegrenzen overschrijdt. Voor andere voorzieningen kan de bezettingsgraad en/of kostendekkendheid wellicht worden verhoogd als het verzorgingsgebied wordt vergroot.
2. Het instandhouden van voorzieningen is niet het doel. Voorzieningen worden aangeboden wanneer daar voldoende (maatschappelijke) vraag naar is.
3. Samenwerken moet leiden tot een verbeterd aanbod én tot een bezuiniging.
4. Bij nieuwe voorzieningen of vernieuwing van vastgoed tasten gemeenten de mogelijkheden voor samenwerking af.
5. Indien blijkt dat er bij bestaande voorzieningen problemen zijn bij de bezettingsgraad en/of de kostendekkendheid, tasten gemeenten de mogelijkheden voor samenwerking af.

Wij hebben hier nog geen standpunt over ingenomen. Wellicht dat u de mogelijkheid om met buurgemeenten samen te werken al zou kunnen betrekken in uw algemene beschouwingen.

Duidelijk moge overigens zijn dat er tot nu toe vanuit de Capelse logica naar 'buurgemeenten' is gekeken. Indien samenwerking met buurgemeenten voor onze gemeente een optie zou zijn, dan zouden vanuit Krimpen natuurlijk ook onze buurgemeenten Nederlek en Ouderkerk aan den IJssel als samenwerkingspartners in beeld kunnen komen.

Het proces na de algemene beschouwingen

Na de algemene beschouwingen ziet het verdere proces er – voorlopig – als volgt uit.

Stap 4 (september/december 2012)

Rondom de onderscheiden 'basisfuncties' worden – nog nader vorm te geven – interactieve maatschappelijke debatten georganiseerd. Wij stellen voor dat u als raad, voordat stap 5 start, kennis neemt van de uitkomsten van de debatten en daar standpunten over inneemt.

Stap 5 (januari/ april 2013)

Verwerken uitkomsten stap 4 t.b.v. Kadernota 2014-2017.

Stap 6 (juni/juli 2013)

Gemeenteraad stelt Kadernota 2014-2017 vast. De financiële stelposten uit de begroting 2012-2015 worden concreet 'ingevuld'.

Stap 7 (juli/november 2013)

College bereidt begroting 2014-2017 voor. De gemeenteraad stelt die uiterlijk 15 november vast.

Tenslotte willen wij u veel wijsheid toewensen bij de verdere voorbereidingen van uw algemene beschouwingen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Krimpen aan den IJssel,
De secretaris,

De burgemeester,